

3. Obyvatelstvo

Při posledním Sčítání lidu, domů a bytů se vycházelo z obvyklého pobytu, tedy místa, kde sčítaná osoba převážně pobývala. Pro zjištění údajů byl při SLDB 2021 používán elektronický nebo tištěný „**Formulář pro domácnost**“, který byl určen pro všechny osoby, které bydlely v bytech nebo v jakémkoliv jiném typu bydlení. Nebo se vyplňoval „**Samostatný formulář pro osobu**“ žijící jednotlivě v ubytovacích zařízeních, sloužících k ubytování většího počtu osob (např. penziony pro důchodce, dětské domovy, ubytovny, věznice apod.). Tento formulář také vyplňovaly osoby bydlící mimo byty a zařízení, včetně osob bez domova.

Podle definitivních výsledků Sčítání 2021 mělo **obvyklý pobyt v Jihočeském kraji 631 803 osob**, z tohoto počtu bylo 319 635 žen. V tomto údaji jsou zahrnuti i cizinci s dlouhodobým pobytem. Počet osob, které měly v rozhodný okamžik sčítání (26. 3. 2021) v kraji registrovaný (dříve trvalý) pobyt, byl 635 741. V místě svého rodiště bydlela téměř polovina obyvatel (302 741 osob). Počet obyvatel se proti minulému cenzu mírně zvýšil, v kraji se sečetlo o 3 467 osob více.

Obyvatelé Jihočeského kraje se na celkovém počtu obyvatel České republiky podíleli z 6,0 %. Nejvíce obyvatel se sečetlo v okrese České Budějovice (196 897 osob), naopak nejméně lidnatý byl okres Prachatice (49 379 osob).

V územním detailu vykazovalo obvyklý pobyt nejvíce osob ve správním obvodě s rozšířenou působností České Budějovice (164 450), naopak nejméně v SO ORP Vodňany (11 640). Obcí, kde v době sčítání bydlelo nejméně obyvatel, byly Minice v okrese Písek (25 obvykle bydlících obyvatel). Obcí s největším počtem obyvatel byla obec Srubec, která leží v těsné blízkosti krajského města. Bylo zde sečteno téměř 3 tis. obvykle bydlících obyvatel. Nejlidnatějším městem v kraji jsou České Budějovice s 95 664 obyvateli. Městem s nejmenším počtem obyvatel je Rožmberk nad Vltavou (343 obyvatel).

3.1 Věková struktura

Věkové rozložení obyvatel Jihočeského kraje odpovídá demografickému vývoji většiny ostatních částí České republiky. Pokračuje stárnutí populace a počty obyvatel v poproduktivním věku se zvyšují. Mezi sčítáními se počet obyvatel ve věku 65 a více let zvýšil téměř o 34,6 tis. osob. Naopak poměrně výrazně ubylo osob v produktivním věku (–39,2 tis.). Příznivý vývoj byl naopak zaznamenán u dětí ve věku do 14 let, kdy se jejich počet mezi sčítáními 2011 a 2021 zvýšil o více než 10 tisíc.

Zjištěný podíl **dětské věkové skupiny** byl v době sčítání 16,0 %, **obyvatel v produktivním věku** žilo v kraji 62,7 % a osob **ve věku 65 a více let** bylo celkem 21,3 %.

Tab. 3.1.1 Obyvatelstvo podle věku a okresů

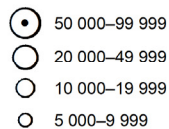
Kraj, okresy	Obyvatelstvo celkem	v tom ve věku (%)								
		0–4	5–14	15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75 a více
Jihočeský kraj	631 803	5,3	10,8	9,2	11,4	14,3	14,8	12,9	12,9	8,4
České Budějovice	196 897	5,7	10,9	9,1	12,8	15,0	14,7	12,2	11,7	7,9
Český Krumlov	59 118	5,3	11,3	9,6	11,5	14,6	15,1	13,1	12,6	6,9
Jindřichův Hradec	87 256	5,0	10,3	9,3	10,5	13,6	15,0	13,3	14,3	8,7
Písek	69 986	4,9	10,4	9,0	10,7	13,7	14,9	13,0	13,8	9,6
Prachatice	49 379	5,1	10,8	9,5	10,9	14,2	14,8	13,5	13,2	7,9
Strakonice	68 973	5,1	10,8	9,0	10,7	14,1	14,8	13,3	13,2	8,9
Tábor	100 194	5,1	10,6	9,2	10,7	14,0	14,9	13,2	13,4	8,9

Dětská věková skupina (0–14 let) byla nejvíce zastoupena v okresech České Budějovice a Český Krumlov (16,6 %), nejméně v okresech Jindřichův Hradec a Písek (15,3 %). Věková skupina 15–64 let měla nejvýraznější zastoupení v okrese Český Krumlov (63,9 %), nejmenší v okrese Písek (61,3 %). Podíl seniorské věkové skupiny byl nejvyšší v okrese Písek (23,3 %) a nejnižší v okrese Český Krumlov (19,5 %).

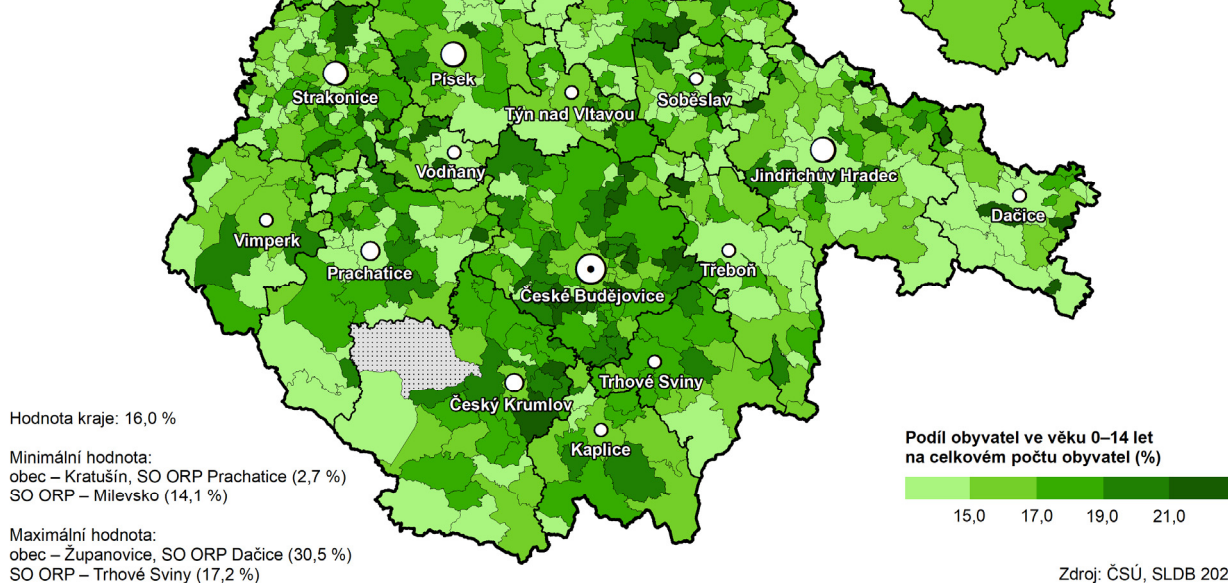
V podrobnějším územním členění byl zjištěn nejvyšší podíl dětské věkové skupiny v SO ORP Trhové Sviny (17,2 %), nejnižší ve správním obvodu Milevsko (14,1 %), kde byl i nejnižší podíl osob v produktivním věku (60,5 %) a zároveň nejvyšší podíl osob ve věku nad 65 let (25,4 %). Podíl osob ve věku 15–64 let byl nejvyšší na Kaplicku (65,4 %), kde byl zároveň nejnižší podíl osob v seniorském věku (18,2 %).

Ktg 3.1 Děti v obcích a správních obvodech ORP Jihočeského kraje

Sídlo SO ORP podle počtu obyvatel

▨ Vojenský újezd Boletice

Průměrný věk dosáhl v Jihočeském kraji v době sčítání **43,2 let** a byl sedmý nejvyšší ve srovnání mezi kraji. Nejmladší obyvatelstvo bylo sečteno v hl. městě Praze (průměrný věk 41,4 let), naopak nejstarší ve Zlínském kraji (průměrný věk 43,8 let). Mezi posledními sčítáními vzrostl průměrný věk v Jihočeském kraji o 2 roky.

Průměrný věk mužů v kraji činil 41,9 let, u žen to bylo o něco více (44,5 let). Nejmladší obyvatelé žili v okrese České Budějovice (42,2 let) a naopak nejstarší v okrese Písek (44,4 let). V územním detailu byl zjištěn nejnižší průměrný věk obyvatel v SO ORP Kaplice (41,9 let), nejvyšší na Milevsku (46,0 let).

Tab. 3.1.2 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a okresů

Kraj, okresy	Muži	v tom podle věku (%)			Ženy	v tom podle věku (%)		
		0–14	15–64	65 a více		0–14	15–64	65 a více
Jihočeský kraj	312 168	16,6	64,7	18,7	319 635	15,5	60,7	23,8
České Budějovice	96 663	17,3	65,4	17,2	100 234	16,0	62,0	22,0
Český Krumlov	29 757	17,2	65,5	17,3	29 361	16,1	62,3	21,6
Jindřichův Hradec	42 969	15,6	64,1	20,3	44 287	15,0	59,4	25,6
Písek	34 568	16,0	63,4	20,6	35 418	14,7	59,3	26,0
Prachatice	24 683	16,4	65,0	18,6	24 696	15,5	60,9	23,6
Strakonice	34 058	16,6	64,2	19,2	34 915	15,2	59,8	25,0
Tábor	49 470	16,3	64,2	19,5	50 724	15,1	59,9	25,0

Mezi dětmi v kraji v době sčítání převažovali o 5,0 % chlapci (chlapců se rodí více než dívek), mužů bylo více i ve věkové skupině 15 až 64 let (o 4,0 %). Ve věku nad 65 let v kraji výrazně převažovaly ženy (o 30,4 %).

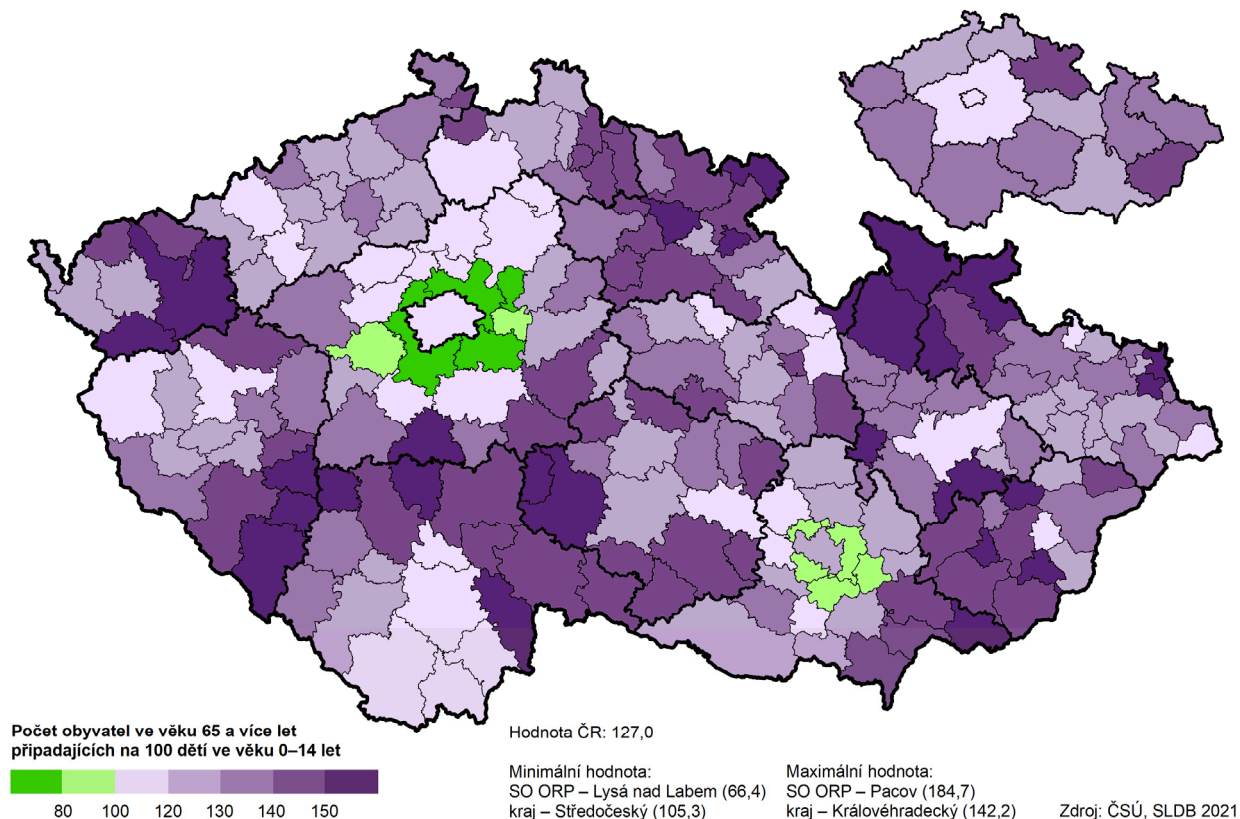
Tab. 3.1.3 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Kraj, SO ORP	Obyvatelstvo celkem	z toho ženy (%)	Z celku podle věku (%)			Index stáří ¹⁾	Průměrný věk (roky)	
			0–14	15–64	65 a více		muži	ženy
Jihočeský kraj	631 803	50,6	16,0	62,7	21,3	132,9	41,9	44,5
Blatná	13 177	50,3	14,7	61,0	24,4	165,8	43,3	46,8
České Budějovice	164 450	51,1	16,6	63,7	19,7	118,3	40,8	43,4
Český Krumlov	40 000	50,1	16,8	63,2	20,1	119,7	41,5	43,5
Dačice	17 979	50,0	15,1	62,3	22,6	149,3	42,9	45,7
Jindřichův Hradec	45 377	50,9	15,5	61,8	22,7	146,8	42,6	45,2
Kaplice	19 118	48,8	16,4	65,4	18,2	111,2	40,6	43,2
Milevsko	17 554	50,2	14,1	60,5	25,4	180,4	44,6	47,4
Písek	52 432	50,7	15,7	61,6	22,7	143,9	42,3	45,3
Prachatice	32 413	50,0	16,1	63,2	20,7	128,4	41,7	44,2
Soběslav	21 554	50,4	15,6	61,3	23,1	148,6	43,0	45,6
Strakonice	44 156	50,9	16,3	61,8	21,9	134,2	42,2	45,0
Tábor	78 640	50,7	15,7	62,2	22,1	140,1	42,3	45,1
Trhové Sviny	18 925	49,8	17,2	62,8	20,0	116,4	41,3	43,3
Třeboň	23 900	51,0	15,1	61,2	23,8	157,8	43,6	45,9
Týn nad Vltavou	13 522	49,9	16,1	64,9	19,0	118,0	41,3	43,5
Vimperk	16 966	50,1	15,7	62,4	21,9	139,3	42,4	45,2
Vodňany	11 640	49,9	15,9	63,8	20,4	128,5	41,4	44,0

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let

Významným demografickým ukazatelem je tzv. **index stáří**, který nejlépe vyjadřuje proces stárnutí populace na daném území. Je to poměr počtu osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 až 14 let. Na 100 dětí připadlo v Jihočeském kraji v době sčítání **132,9** seniorů.

Ktg 3.2 Index stáří ve správních obvodech ORP a krajích

V době Sčítání 2011 na 100 dětí připadlo 112 osob ve věku 65 a více let. V mezikrajském srovnání byla hodnota indexu stáří nejnižší ve Středočeském kraji (105,3), kde v některých okresech, případně správních obvodech s rozšířenou působností ještě převažovaly děti nad seniory. Naopak nejvyšší hodnota indexu stáří byla zaznamenána v Královéhradeckém kraji (142,5). Republikový průměr činil 127,0.

3.2 Rodinný stav

Z celkového počtu obyvatel starších 15 let, u kterých byl zjištěn rodinný stav, žilo v Jihočeském kraji v době posledního sčítání 30,2 % **svobodných osob** a 47,2 % osob **v uzavřeném manželství**. Dále bylo 13,9 % obyvatel **rozvedených** a 8,6 % **ovdovělých**. V registrovaném partnerství žilo 209 osob a u nepatrného počtu lidí se rodinný stav nepodařilo zjistit.

Tab. 3.2.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, rodinného stavu a věku

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Muži	z toho podle rodinného stavu (%)				Ženy	z toho podle rodinného stavu (%)			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Celkem ve věku 15 let a více	260 300	35,7	48,3	12,8	3,1	270 245	25,0	46,1	15,0	13,8
v tom ve věku:										
15–19 let	15 410	100,0	0,0	-	-	14 672	99,9	0,1	-	-
20–24 let	14 520	98,3	1,6	0,1	-	13 521	94,5	5,2	0,3	0,0
25–29 let	17 562	84,4	14,6	1,0	0,0	16 212	72,1	25,7	2,0	0,1
30–34 let	19 848	65,3	31,4	3,2	0,0	18 544	49,2	45,2	5,4	0,2
35–39 let	20 834	49,5	43,4	6,9	0,1	19 689	34,5	53,9	11,1	0,4
40–49 let	51 888	28,9	54,0	16,7	0,3	49 850	16,7	59,2	22,6	1,4
50–59 let	41 859	13,2	60,1	25,7	1,0	41 196	5,1	61,8	28,1	5,0
60–69 let	40 611	7,6	69,0	19,3	4,0	42 710	2,6	61,8	19,6	16,0
70 let a více	37 768	3,8	70,3	10,1	15,8	53 851	1,9	36,0	10,8	51,4

Mezi posledními sčítáními se snížil podíl sezdaných párů (o 8,6 %), naopak přibýli svobodní, případně rozvedení muži i ženy. Z celkového počtu obyvatel Jihočeského kraje byl zjištěn největší podíl svobodných osob v okrese Český Krumlov, zejména v SO ORP Kaplice, kde v době Sčítání 2021 žilo podílově nejvíce mladších osob. Nejméně svobodných osob bylo v procentním vyjádření v okrese Písek a zde zejména na Milevsku, v souvislosti s nižším počtem mladších lidí.

Rodinný stav ženatý/vdaná byl ve sčítacích formulářích vyznačen nejčastěji v okrese Tábor a v územním detailu v SO ORP Milevsko. Naopak nejnižší podíl sezdaných osob byl zjištěn v okrese Český Krumlov a to v obou jeho správních obvodech.

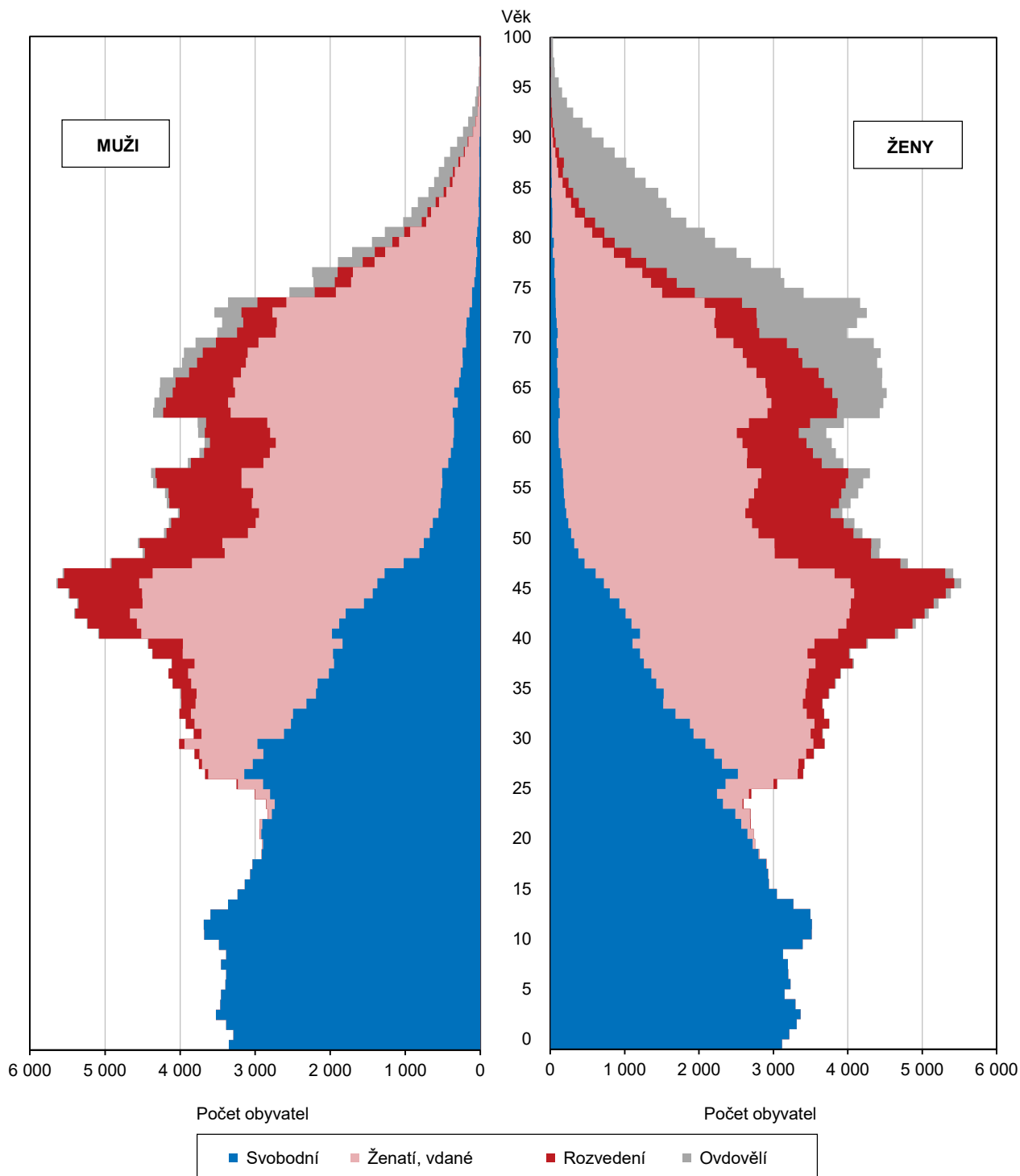
Podíl osob, které uvedly, že jejich manželství bylo rozvedeno, byl největší v okrese Český Krumlov, nejméně rozvedených vykázal okres Prachatice. V územním detailu byl tento podíl nejvýraznější ve správním obvodě Písek a nejnižší v SO ORP Dačice.

Věkové rozložení obyvatel daného území se odráží i do zaznamenaného rodinného stavu. V nejmladších okresech kraje, Českých Budějovicích a Českém Krumlově, byl zjištěn nejmenší podíl ovdovělých osob, naopak ve věkově nejstarším okrese Písek a zejména na území SO ORP Milevsko byl tento podíl největší.

V rámci Jihočeského kraje ve věku od 15 let poměrně výrazně převažovali svobodní muži nad svobodnými ženami. Počty ženatých mužů a vdaných žen byly téměř vyrovnané. U rozvedených osob převažovaly ženy a počet ovdovělých žen byl mnohem vyšší než počet ovdovělých mužů. Trendy v charakteristice obyvatelstva podle rodinného stavu pak zcela narušuje vyšší věková kategorie (70 a více let), kdy se liší podíl ženatých mužů a vdaných žen. V této věkové skupině také narůstá rozdíl mezi počty ovdovělých mužů a ovdovělých žen. Starší muži většinou žijí v manželství, ženy ve vyšším věku byly podstatně častěji ovdovělé. Tato situace je ovlivněna skutečností, že se ženy dožívají vyššího věku.

Graf 3.2.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a rodinného stavu

3.3 Plodnost žen

Ze zjištěných výsledků sčítání vyplynulo, že 20,5 % žen ve věku 15 a více let bylo v kraji bezdětných, jednalo se většinou o věkově mladší ženy a svobodné ženy. Jedno dítě bylo zaznamenáno ve sčítacích formulářích u 17,2 % žen, mezi kterými převažovaly vdané ženy. Nejčastěji měly ženy dvě děti (45,5 %) a převážně se jednalo o vdané ženy. Tři děti mělo v Jihočeském kraji 13,2 % žen a jednalo se o starší ženy, které byly vdané, případně rozvedené nebo ovdovělé. Více jak 3 děti mělo 3,5 % žen a opět se jednalo spíše o starší, vdané, rozvedené nebo ovdovělé ženy. Přibližně u 5 tis. žen se počet živě narozených dětí nepodařilo zjistit.

Tab. 3.3.1 Ženy podle počtu živě narozených dětí a věku

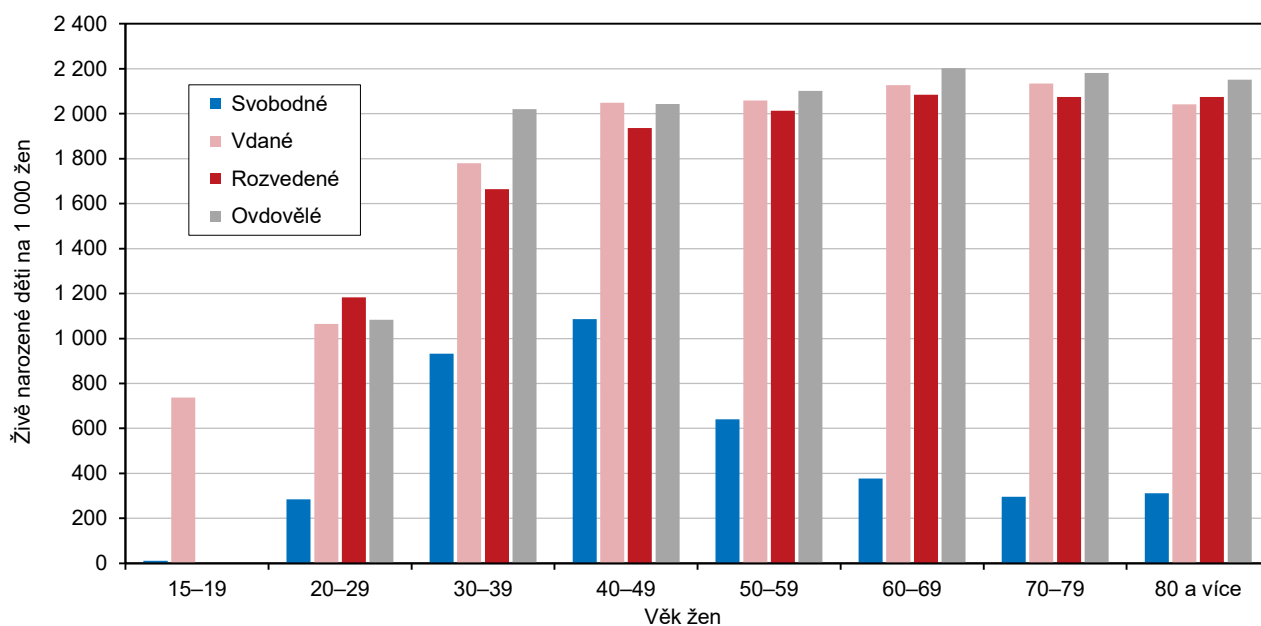
(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom s počtem živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen
		0	1	2	3	4	5 a více	
Ženy ve věku 15 let a více	270 245	20,5	17,2	45,5	13,2	2,6	0,9	1 636
v tom ve věku:								
15–19 let	14 672	98,9	1,0	0,1	0,0	-	-	12
20–24 let	13 521	86,7	9,9	2,9	0,4	0,1	0,0	172
25–29 let	16 212	56,9	26,9	13,3	2,2	0,5	0,2	633
30–34 let	18 544	29,9	30,6	32,3	5,8	0,9	0,4	1 188
35–39 let	19 689	15,8	23,2	47,4	11,0	1,9	0,8	1 628
40–44 let	24 228	10,3	19,9	52,7	13,5	2,4	1,2	1 822
45–49 let	25 622	7,6	19,1	55,0	14,3	2,8	1,1	1 898
50–59 let	41 196	5,6	17,2	57,4	15,5	3,2	1,1	1 977
60–69 let	42 710	4,2	12,7	59,5	19,0	3,6	1,0	2 088
70 let a více	53 851	4,2	14,8	55,1	20,3	4,2	1,5	2 106

Z porovnání počtu žen ve věku 15 a více let a počtu živě narozených dětí vyplývá, že jedna **žena měla průměrně 1,6 dítěte**. S přibývajícím věkem žen se průměrný počet dětí zvyšuje, v minulosti bylo běžné, že ženy měly více dětí. Pokud porovnáme počet živě narozených dětí s počtem žen, které měly děti, vychází na jednu ženu průměrně 2,1 dítěte (tzv. konečná plodnost).

Svobodným ženám se proti minulému sčítání narodilo více dětí. Na 1 000 svobodných žen připadlo 490 dětí (v minulém sčítání 281). Nejčastěji to byly ženy ve věku od 30 do 40 let. Mnoho těchto matek však nežilo osaměle, ale žily společně s partnerem jako nesezdaný pár.

V současné době se mimo uzavřené manželství rodí téměř polovina dětí, ale v minulosti se téměř výhradně rodily děti vdaným ženám. Na 1 000 vdaných žen připadlo v kraji 1 998 dětí. O něco více dětí měly v průměru ženy rozvedené, ovdovělé a případně ženy s nezjištěným rodinným stavem. Na 1 000 těchto žen připadlo 2 063 živě narozených dětí.

Graf 3.3.1 Počet dětí na 1 000 žen podle rodinného stavu a věku žen

Nejvíce dětí měly podle Sčítání 2021 ženy se středním stupněm vzdělání (vč. vyučení, bez maturity). Na tisíc žen s tímto typem vzdělání připadlo 1 905 dětí. Zde byly rozhodující starší ročníky žen, které tradičně

vytvářely rodiny s více dětmi. Ve sčítacích formulářích bylo také často uváděno středoškolské vzdělání ukončené maturitní zkouškou. Na 1 000 žen s tímto vzděláním připadlo 1 580 dětí.

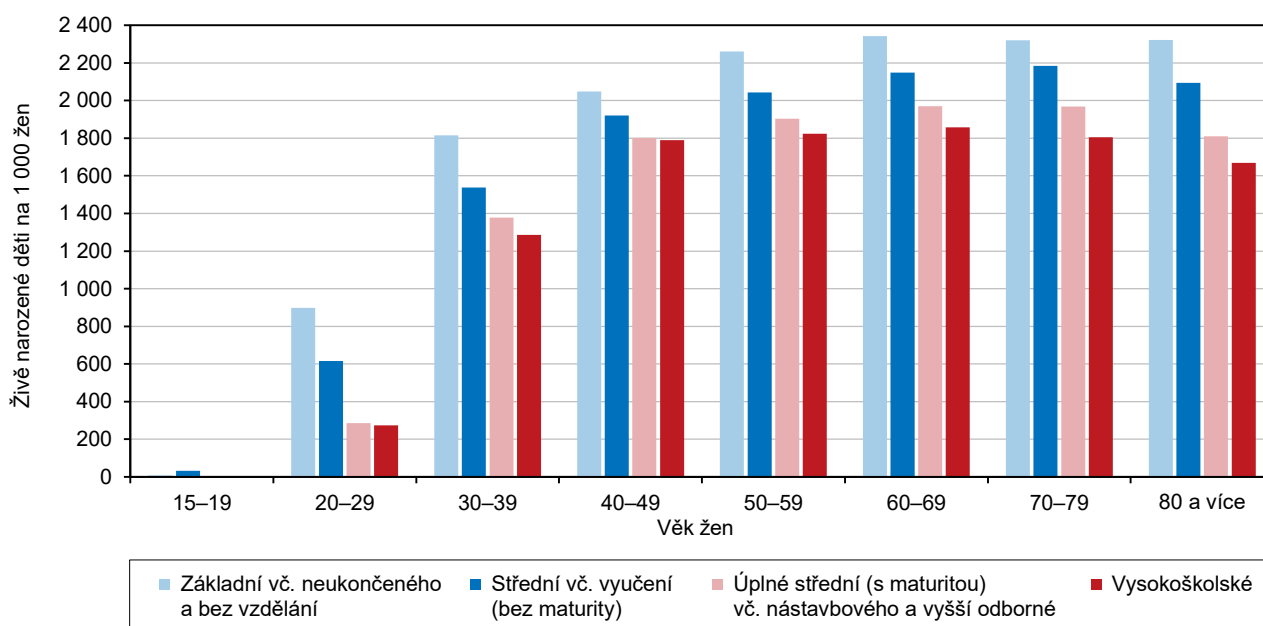
Tab. 3.3.2 Ženy podle počtu živě narozených dětí a nejvyššího dosaženého vzdělání

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Ženy ve věku 15 let a více	v tom s počtem živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen
		0	1	2	3	4	5 a více	
Celkem	270 245	20,5	17,2	45,5	13,2	2,6	0,9	1 636
z toho vzdělání:								
bez vzdělání	1 540	42,1	10,5	20,9	14,2	6,5	5,8	1 566
základní vč. neukončeného	41 095	37,0	9,6	30,1	16,2	4,9	2,2	1 508
střední vč. vyučení (bez maturity)	76 886	10,0	16,5	52,0	17,3	3,2	1,0	1 905
úplné střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	90 131	19,1	18,7	49,7	10,8	1,5	0,3	1 580
vyšší odborné, konzervatoř	5 080	24,8	24,1	41,8	8,0	1,1	0,3	1 373
vysokoškolské	43 548	25,7	21,3	43,0	8,6	1,1	0,3	1 390
nezjištěno	11 965	18,5	19,4	36,3	15,6	6,2	4,0	1 868

Nejméně dětí pak měly vysokoškolsky vzdělané ženy, které jsou v mladších ročnících o něco častěji bezdětné. Na 1 000 vysokoškolsky vzdělaných žen připadlo 1 390 dětí. Věk matky s tímto typem vzdělání bývá ovlivněn posunem věku při narození prvního dítěte v souvislosti se studiem, případně s hledáním profesního uplatnění v kontextu s dosaženým vysokoškolským vzděláním.

Graf 3.3.2 Počet dětí na 1 000 žen podle nejvyššího dosaženého vzdělání a věku žen

3.4 Státní občanství

Údaj o státním občanství je na rozdíl od národnosti zadán v úředních záznamech každého člověka. Jedna osoba může mít více státních občanství a z tohoto důvodu jsou zveřejňovány zvláště údaje za obyvatele s jedním státním občanstvím a za obyvatele s dvojným nebo vícenásobným státním občanstvím. Tyto osoby se zařazují do jednoho státního občanství podle pořadí Česká republika, jiný členský stát EU, jiná země v Evropě, jiná země mimo Evropu.

Podle Sčítání 2021 a zjištěných údajů mělo **97,0 % obyvatel** kraje zapsáno ve svých dokladech – **státní občanství Česká republika**. Převaha státního občanství ČR byla v kraji jak u mužů (96,5 %), tak u žen (97,4 %). Největší podíl státního občanství České republiky byl zaznamenán v Olomouckém kraji, naopak nejmenší v hlavním městě Praze.

Tab. 3.4.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a státního občanství

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	631 803	49,4	50,6	16,0	62,7	21,3
z toho podle státního občanství ¹⁾ :						
Česká republika	611 955	49,2	50,8	16,2	62,0	21,8
cizí státní občanství	19 128	56,2	43,8	11,7	83,7	4,6
země EU mimo ČR	5 877	56,1	43,9	7,2	83,8	9,0
z toho:						
Bulharsko	429	63,9	36,1	7,0	88,8	4,2
Itálie	93	79,6	20,4	8,6	76,3	15,1
Maďarsko	390	63,1	36,9	8,7	90,5	0,8
Německo	307	68,7	31,3	3,9	59,0	37,1
Nizozemsko	104	59,6	40,4	5,8	71,2	23,1
Polsko	322	35,7	64,3	3,1	58,7	38,2
Rakousko	193	76,2	23,8	3,1	67,9	29,0
Rumunsko	509	67,0	33,0	12,6	84,3	3,1
Slovensko	3 292	50,3	49,7	7,4	88,3	4,2
ostatní evropské země	8 360	57,4	42,6	9,8	87,1	3,1
z toho:						
Bělorusko	231	56,3	43,7	4,8	90,0	5,2
Moldavsko	330	51,2	48,8	17,0	80,9	2,1
Rusko	526	45,6	54,4	11,2	82,9	5,9
Srbsko	282	77,7	22,3	3,5	94,3	2,1
Ukrajina	6 487	56,2	43,8	10,1	87,3	2,6
Velká Británie a Severní Irsko	124	82,3	17,7	2,4	87,1	10,5
země mimo Evropu	4 891	54,4	45,6	20,4	77,7	1,9
z toho:						
Čína	173	54,3	45,7	17,3	80,3	2,3
Indie	128	68,0	32,0	9,4	90,6	0,0
Japonsko	52	51,9	48,1	15,4	82,7	1,9
Kazachstán	112	50,9	49,1	4,5	93,8	1,8
Mongolsko	333	44,4	55,6	15,9	84,1	0,0
Nepál	99	81,8	18,2	9,1	90,9	0,0
Spojené státy americké	132	69,7	30,3	3,8	85,6	10,6
Vietnam	3 107	52,7	47,3	27,2	70,8	2,0
nezjištěno	715	55,1	44,9	13,7	76,1	10,2

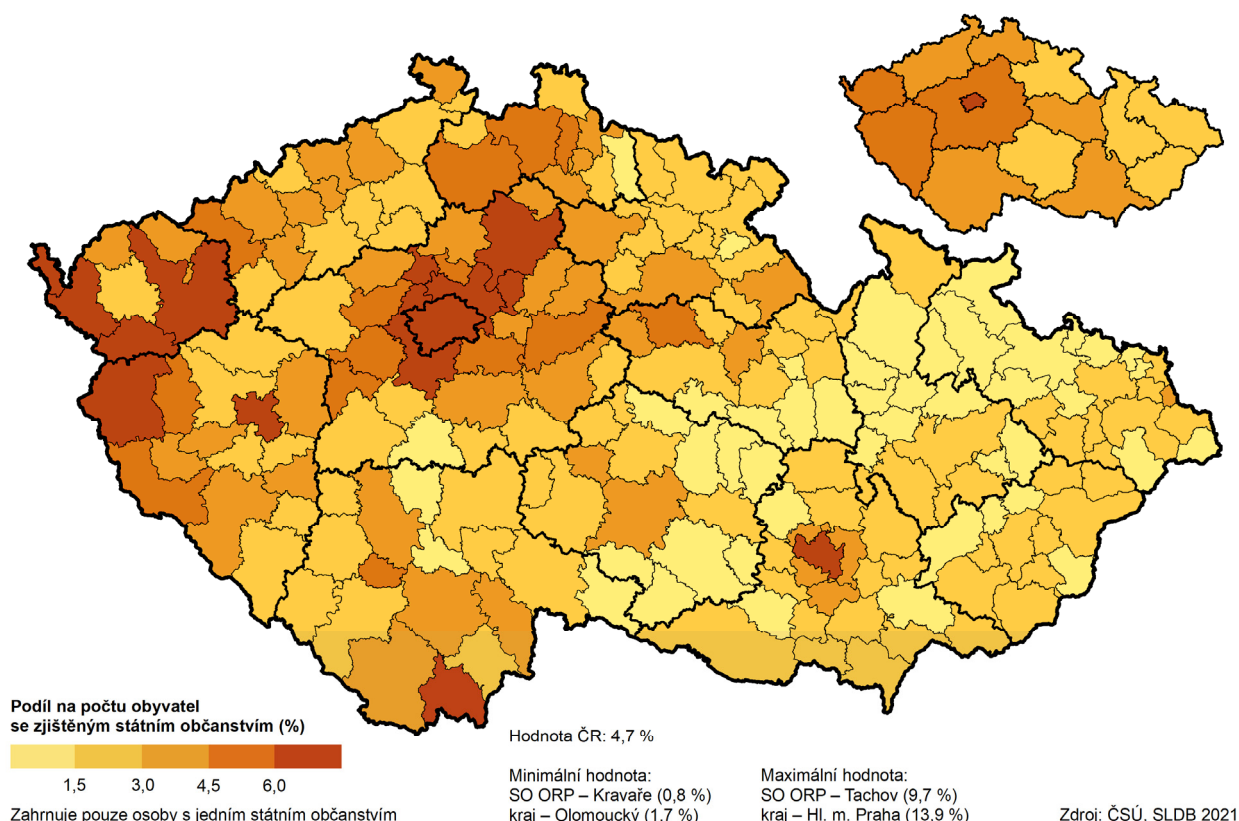
¹⁾ Osoby s dvojným nebo vícenásobným státním občanstvím se zařazují do jednoho státního občanství podle pořadí Česká republika, jiný členský stát EU, jiná země v Evropě, jiná země mimo Evropu.

V době Sčítání 2021 žilo na území Jihočeského kraje 19 128 obyvatel s cizím státním občanstvím, což byla 3 % z celkového počtu obyvatel kraje. Většina cizinců měla státní občanství některé evropské země, nejčastěji uváděli ukrajinské a slovenské státní občanství. Z obyvatel se státním občanstvím mimo Evropu převažovali cizinci s vietnamským státním občanstvím. Pouze u nepatrného počtu osob se státní občanství nezjistilo.

Při pohledu na území kraje je patrné, že v relativním vyjádření žilo nejvíce cizinců z celkového počtu obyvatel na území okresu Český Krumlov (4,5 %) a to zejména v SO ORP Kaplice (6,8 %). Druhý nejvyšší podíl cizinců byl zjištěn v SO ORP Vodňany (5,8 %). Nejméně se cizinci podíleli na obyvatelstvu v okrese Jindřichův Hradec (2,1 %) a to zejména na Dačicku (1,0 %), a dále také ve správním obvodu Týn nad Vltavou (1,1 %). Výraznější podíl cizinců byl v době SLDB ve větších městech, zejména v Českých Budějovicích.

Ktg 3.3 Obyvatelstvo s cizím státním občanstvím ve správních obvodech ORP a krajích**3.5 Národnost, mateřský jazyk**

Na rozdíl od státního občanství svoji **národnost** nemuseli obyvatelé ČR ve sčítacích formulářích vyplňovat, jednalo se o dobrovolný údaj. Tuto možnost využila třetina obyvatel, což bylo více než v minulém sčítání. Sčítané osoby mohly uvést jednu nebo dvě národnosti. Pokud byly uvedeny dvě národnosti, osoby byly započteny do obou z nich.

Obyvatelé Jihočeského kraje, kteří otázku vyplnili, označili nejčastěji jako svou **národnost českou** (96,3 %) a to i v případě, že vyznačili dvě národnosti. Ve srovnání s ostatními kraji České republiky byl uvedený podíl druhý nejvyšší po Královéhradeckém kraji. Nejnižší podíl zaznamenané české národnosti byl zjištěn v Jihomoravském kraji, kde byla nejvýrazněji zastoupena moravská národnost. Pokud se k národnosti v kraji vyjádřili muži, uvedli z 95,9 % českou národnost, u žen to bylo ještě o něco více (96,7 %). Z ostatních národností vyšší podíl zaujímal v Jihočeském kraji národnost slovenská (1,5 %), ukrajinská (0,9 %), moravská (0,6 %) a vietnamská (0,5 %).

K otázce národnosti se vyjádřilo celkem 66,9 % obvykle bydlících obyvatel kraje. Nejčastěji svoji národnost deklarovali lidé z okresu České Budějovice a zde zejména v SO ORP České Budějovice. Naopak nejmenší podíl uvedených národností byl zaznamenán v okrese Český Krumlov, a to na Kaplicku. Častěji svoji národnost zaznamenali do sčítacích formulářů lidé z větších měst, zejména z Českých Budějovic, naopak nejméně často se k národnosti vyjadřovali lidé z nejmenších obcí kraje.

Ze zjištěných hodnot se v převažující většině hlásili k české národnosti obyvatelé na celém území kraje. Relativně nejvíce osob s českou národností žilo v okresech Strakonice a Tábor (96,9 %) a v územním detailu v SO ORP Milevsko (98,2 %). Naopak nejvíce osob s jinou národností žilo na území SO ORP Kaplice. V tomto správním obvodu bylo po české národnosti největší podílové zastoupení obyvatel s národností slovenskou (3,5 %). Další vyšší zastoupení měly osoby s ukrajinskou národností v SO ORP Vodňany (2,7 %) a v SO ORP Třeboň to byly osoby s vietnamskou národností (1,5 %).

V SO ORP Dačice po většinovém zastoupení obyvatel s českou národností žil v době Sčítání 2021 nejvyšší podíl osob s moravskou národností (4,0 %), což je pravděpodobně ovlivněno blízkostí moravských krajů.

Věkové rozložení osob podle jednotlivých národností, které bylo při SLDB zjištěno, odpovídá historickým událostem na území kraje. Podíly české národnosti odpovídaly věkovému rozložení obyvatel kraje. U ostatních národností byly podíly odlišné. V moravské, slovenské a ruské národnosti bylo sečteno více osob v produktivním a seniorském věku. U vietnamské národnosti byly výrazněji zastoupeny děti a lidé v produktivním věku. Podobná situace byla také u polské národnosti. Naopak u maďarské a romské národnosti převažovali lidé v seniorském věku. Vyšší podíly osob ve věku 15 až 64 let u ukrajinské národnosti pravděpodobně odrážejí současnou možnost hledání výhodného pracovního uplatnění, tedy stěhování se za prací.

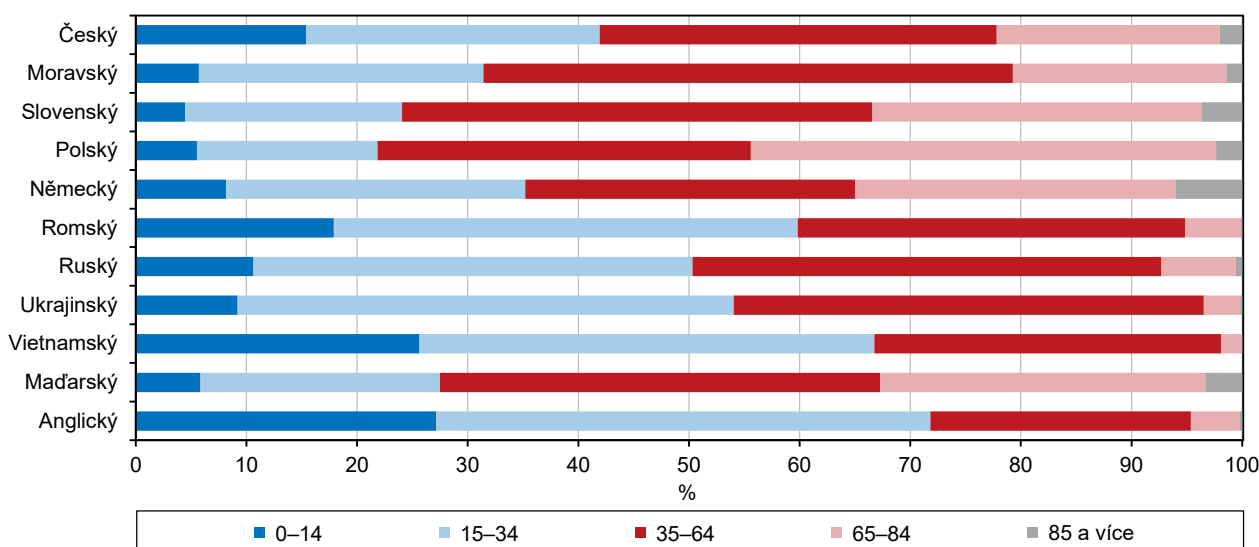
Tab. 3.5.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a národnosti

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	631 803	49,4	50,6	16,0	62,7	21,3
z toho národnost ¹⁾ :						
česká	406 844	48,3	51,7	14,5	61,6	23,9
slovenská	6 406	48,5	51,5	5,6	65,0	29,4
ukrajinská	3 921	50,7	49,3	10,8	86,4	2,9
moravská	2 434	56,9	43,1	5,6	67,4	27,0
vietnamská	2 124	52,1	47,9	26,1	71,9	2,0
romská	1 127	57,4	42,6	10,1	56,0	34,0
německá	1 033	42,2	57,8	11,3	78,7	10,0
ruská	663	56,7	43,3	7,6	70,5	21,9
maďarská	471	38,0	62,0	7,2	56,0	36,8
polská	432	51,5	48,5	18,7	78,4	3,0

¹⁾ Osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou započteny v obou národnostech.

Za **mateřský jazyk** se považuje jazyk, kterým s danou osobou v jejím dětství hovořila matka nebo osoby, které ji vychovaly. Bylo možné uvést dva jazyky, a tyto osoby pak byly započteny v obou mateřských jazycích. Z 96,7 % Jihočeši označili jako svůj mateřský jazyk samozřejmě češtinu. Z malého podílu dalších mateřských jazyků, které byly ve sčítacích formulářích častěji uvedeny, to byla slovenština, ukrajinština a vietnamština.

Graf 3.5.1 Obyvatelstvo podle vybraného mateřského jazyka a věku

Pozn.: Zahnuje osoby s jedním nebo dvěma mateřskými jazyky.

Část osob považovalo za rodné dva jazyky, nejčastěji to byla čeština a slovenština. Čeština, jako mateřský jazyk, byla zaznamenána ve sčítacích formulářích v naprosté většině na celém území kraje. Z malého podílu druhých mateřských jazyků, které byly sečteny, to byla nejčastěji slovenština ve správních obvodech Kaplice a Český Krumlov. Ukrajinština byla jako druhý nejčastější rodný jazyk sečtena v SO ORP Vodňany a Kaplice, vietnamština pak na Třeboňsku. Vyznačené mateřské jazyky místně korespondují s druhy zaznamenaných národností i se státním občanstvím dané osoby.

Ze zjištěných hodnot u daného konkrétního mateřského jazyka vyplynulo, že podílové rozložení českého jazyka odpovídá základnímu věkovému rozložení kraje. U ostatních mateřských jazyků jsou zjištěné podíly odlišné. Ze zaznamenaných údajů u konkrétního jazyka vyplývá, že angličtinu a vietnamštinu, jako mateřský jazyk, měly častěji zaznamenány děti. Ve věkové skupině 15 až 64 let byl vyšší podíl ukrajinského a ruského jazyka. V seniorské věkové skupině převažovala polština, němčina, slovenština a maďarština, které naopak měly jen nepatrné zastoupení v dětské věkové skupině.

Tab. 3.5.2 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a mateřského jazyka

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	631 803	49,4	50,6	16,0	62,7	21,3
z toho mateřský jazyk ¹⁾ :						
český	568 789	48,7	51,3	15,4	62,4	22,2
slovenský	9 098	48,6	51,4	4,5	62,1	33,4
ukrajinský	5 155	51,2	48,8	9,2	87,3	3,5
vietnamský	3 132	52,7	47,3	25,6	72,4	1,9
ruský	2 878	46,5	53,5	10,6	82,1	7,3
německý	1 787	56,1	43,9	8,2	56,9	35,0
romský	1 630	49,9	50,1	17,9	76,9	5,2
anglický	994	59,7	40,3	27,2	68,2	4,6
polský	723	37,5	62,5	5,5	50,1	44,4
maďarský	633	55,6	44,4	5,8	61,5	32,7

¹⁾ Osoby, které uvedly dva mateřské jazyky, jsou započteny v obou mateřských jazycích.

3.6 Vztah k náboženské víře

Otázka na **vztah k víře** byla ve sčítacích formulářích zařazena již počtvrté v novodobé historii sčítání. Odpověď na tuto otázku byla také dobrovolná.

Tab. 3.6.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a náboženské víry

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	631 803	49,4	50,6	16,0	62,7	21,3
z toho podle náboženské víry:						
věřící – hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	75 579	43,8	56,2	9,3	50,6	40,1
z toho:						
Církev československá husitská	1 189	41,5	58,5	3,4	34,1	62,5
Církev římskokatolická	44 371	42,7	57,3	9,9	46,2	43,9
Českobratrská církev evangelická	902	44,8	55,2	10,2	46,3	43,5
Jehovovi	718	43,6	56,4	7,5	65,7	26,7
Pravoslavná církev v českých zemích	1 367	52,1	47,9	9,8	83,0	7,2
věřící – nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	62 275	44,3	55,7	7,9	66,9	25,2
bez náboženské víry	282 437	51,3	48,7	17,1	66,3	16,6
neuvedeno	211 512	50,4	49,6	19,4	60,8	19,7

Pro přesnější vyjádření svého vztahu k víře byla při SLDB 2021 opět zařazena možnost přihlásit se ke konkrétní církvi nebo náboženské společnosti nebo měli věřící možnost označit svůj vztah k víře bez přímého napojení na církev či náboženskou společnost. Nejvíce věřících osob bylo zaznamenáno v moravských krajích, zejména ve Zlínském (54,6 %), naopak nejmenší podíl věřících byl zjištěn v Ústeckém kraji (15,8 %).

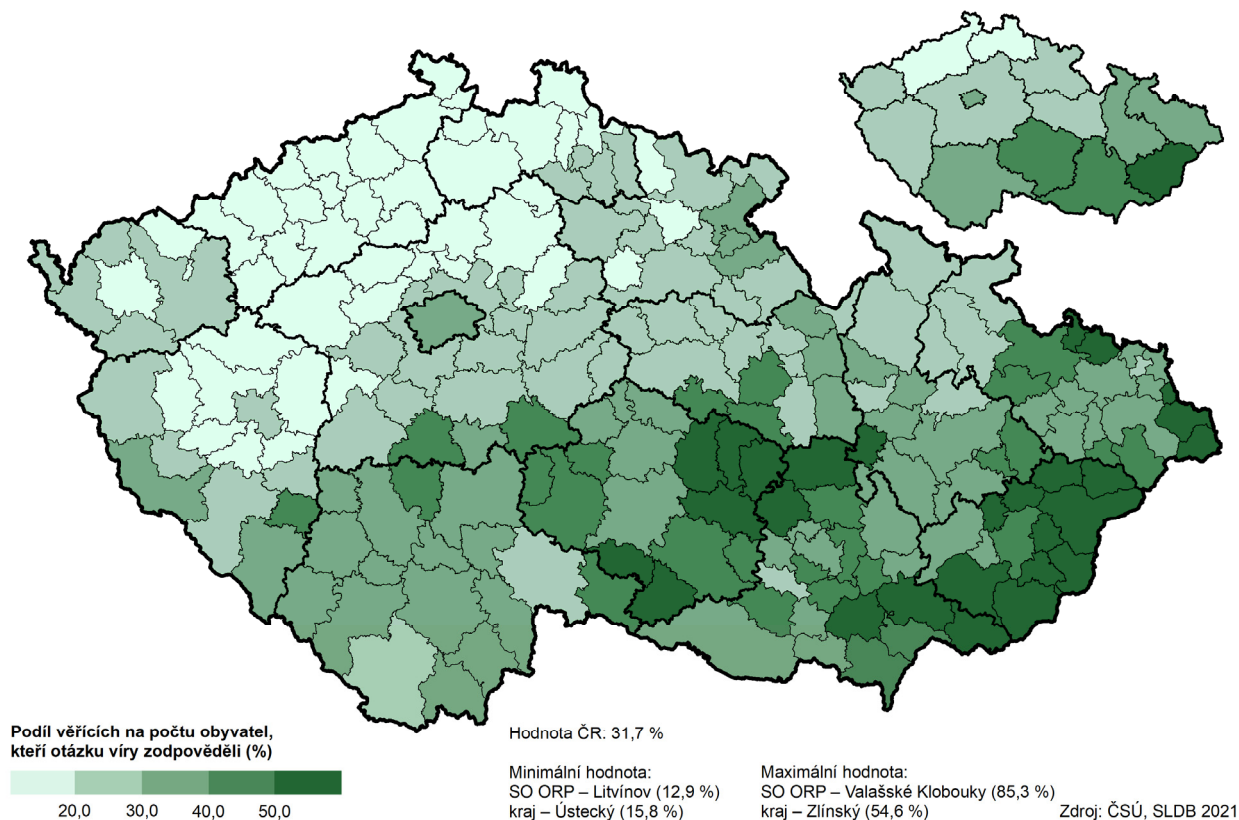
Z uvedeného vyplynulo, že ze 420 291 osob, které svůj vztah k víře nějakým způsobem deklarovaly, se **32,8 % osob označilo jako věřící**. Z tohoto počtu svoji příslušnost ke konkrétní církvi vyjádřilo 54,8 % osob. Převažovala Církev římskokatolická (58,7 %) jejíž pozice je stále ovlivněna historickými souvislostmi na našem území. Vyšší počet osob vyznačil ve sčítacích formulářích, že vyznávají katolickou víru bez další specifikace. Podíly věřících u ostatních církví, byly podstatně nižší. Jednalo se zejména o Církev československou husitskou a Českobratrskou církev evangelickou.

Z celkového počtu věřících byl poměrně vysoký podíl věřících (45,2 %), kteří se nehlásili ke konkrétní církvi nebo náboženské společnosti a o něco častěji se jednalo o ženy.

Celkem 67,2 % osob, které vyplnily tuto otázku, zaznamenalo ve sčítacích formulářích, že jsou nevěřící. Proti minulému SLDB svůj vztah k náboženské víře vyjádřilo ve sčítacích formulářích podstatně více osob (66,5 %). Při SLDB 2011 odpovědělo necelých 52 % osob, ale věřících bylo před deseti lety více (40,3 %).

Výsledky sčítání opět potvrdily fakt, že větší vztah k víře mají všeobecně ženy. Ze všech osob, které vyjádřily svoji víru, bylo věřících 14,4 % mužů a 18,4 % žen. Spojení s určitou církvi nebo náboženskou společností bylo u žen ještě markantnější. Největší podíl věřících byl zaznamenán v okrese Prachatice (36,7 %), naopak nejmenší byl v okrese Tábor (30,4 %). Zajímavá situace byla zjištěna v okrese Jindřichův Hradec, kde na Dačicku byl podíl věřících největší v celém kraji, naopak ve správním obvodě s rozšířenou působností Jindřichův Hradec byl nejmenší.

Ktg 3.4 Věřící obyvatelstvo ve správních obvodech ORP a krajích

Při posuzování vztahu k víře a věku je patrné, že mezi mladými lidmi do 20 let byl podíl věřících obou pohlaví přibližně stejný. S přibývajícím věkem vzrůstal počet věřících v dané věkové skupině a zároveň se zvětšoval rozdíl mezi podíly věřících mužů a věřících žen. Pokud se lidé hlásili ke konkrétní církvi nebo náboženské společnosti, byl jejich podíl největší ve věku 60 až 79 let. Navýšení podílu těchto věřících odráží skutečnost dřívější povinné náboženské výuky ve školách a poukazuje na tradiční výchovu v rodinách. Vyšší rozdíl mezi podíly věřících žen a mužů se začíná objevovat také od věku 60 let, což je z určité části způsobeno větším počtem žen v tomto věku. Pokud se lidé označili jako věřící, ale nehlásili se k žádné církvi, byli nejčastěji ve věku 40 až 49 let.

Tab. 3.6.2 Obyvatelstvo podle pohlaví, náboženské víry a velikostních skupin obcí

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Obyvatelstvo podle vztahu k náboženské víře					%	
	věřící	v tom (%)		bez náboženské víry	neuvedeno	věřící	bez náboženské víry
		muži	ženy				
Jihočeský kraj	137 854	44,0	56,0	282 437	211 512	32,8	67,2
s počtem obyvatel:							
do 199	6 507	46,2	53,8	10 721	9 647	37,8	62,2
200–499	15 028	45,7	54,3	27 331	22 900	35,5	64,5
500–999	13 237	45,8	54,2	25 811	20 981	33,9	66,1
1 000–1 999	15 502	44,7	55,3	28 962	23 396	34,9	65,1
2 000–4 999	21 089	44,1	55,9	45 149	33 770	31,8	68,2
5 000–9 999	19 491	43,3	56,7	38 950	29 634	33,4	66,6
10 000–19 999	4 986	43,4	56,6	10 680	7 052	31,8	68,2
20 000–49 999	20 976	42,0	58,0	50 446	33 893	29,4	70,6
50 000–99 999	21 038	43,2	56,8	44 387	30 239	32,2	67,8

Při územním pohledu je patrné, že míra religiozity obyvatel se s rostoucí velikostí obce zmenšuje. To je možné vysvětlit starší věkovou strukturou v malých obcích. Určitou výjimkou je město České Budějovice, kde žilo v době sčítání více starších obyvatel. S velikostí obce také stoupá rozdíl mezi podíly věřících žen a věřících mužů. V malých obcích není tak výrazný jako v těch větších. S rostoucí velikostí obce byl logicky zaznamenán větší podíl osob bez vztahu k náboženské víře. Poměrně zajímavá je skutečnost, že ochota vyjádřit svoje vyznání byla zcela opačná. Ve větších obcích a městech lidé zaznamenávali ve sčítacích formulářích svůj vztah k víře častěji.

Z porovnání jednotlivých území Jihočeského kraje a vyznačených odpovědí vyplynulo, že nejvíce věřících žilo na území správních obvodů ORP Dačice (43,7 %) a Milevsko (43,3 %). Naopak nejméně věřících se sečetlo na území Jindřichohradecka (26,3 %), Tábořska (30,2 %) a Blatenska (30,8 %). Nejčastěji nevyjádřili svůj vztah k víře lidé na území SO ORP Blatná (36,7 %). Prioritní význam má na celém území kraje Církev římskokatolická, nejvíce pak na území SO ORP Milevsko (70,7 % věřících, kteří se přihlásili ke konkrétní církvi). Církev československá husitská měla v době sčítání největší zastoupení věřících na územích SO ORP Tábor a Vodňany. Větší podíl evangelických věřících žil na území správního obvodu ORP Jindřichův Hradec.

3.7 Místo bydliště v době narození

Při zjišťování bydliště se mimo adresy obvyklého pobytu zapsaného na sčítacím formuláři vycházelo z dotazu na bydliště matky v době narození sčítané osoby. Jednalo se tedy o první bydliště dané osoby. Ze zjištěných údajů vyplynulo, že 95,7 % osob s obvyklým bydlištěm v Jihočeském kraji se narodilo v České republice a zbylých 4,3 % osob se narodilo v zahraničí. V jiné obci okresu se narodilo 18,9 % sčítaných osob, v jiném okrese kraje 10,5 %. V jiném kraji se narodilo 15,1 % sčítaných osob.

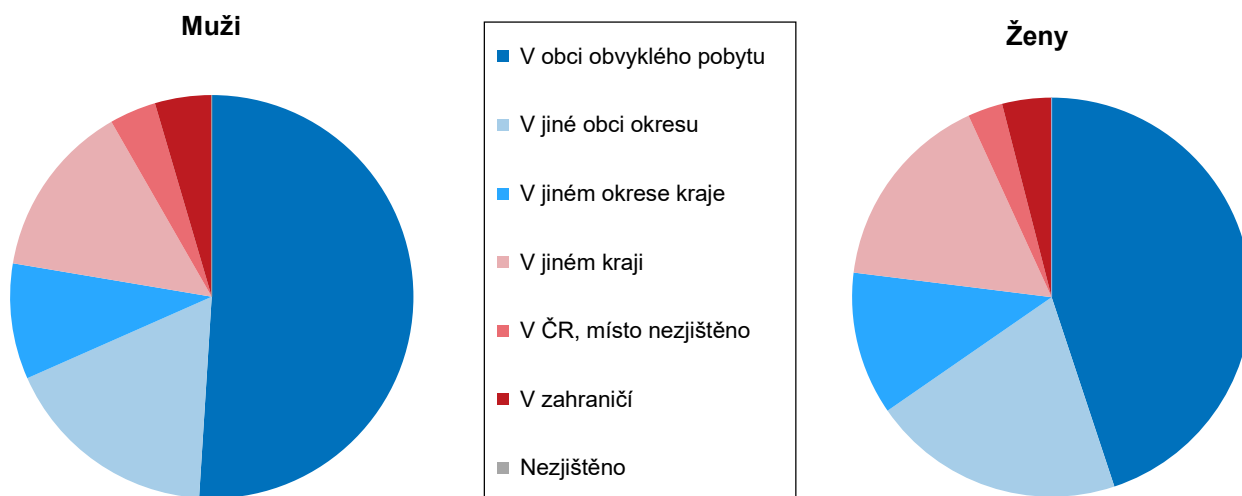
Klasických rodáků, tedy osob, které uvedly, že v době SLDB 2021 bydlely v obci rodiště, bylo celkem 302 741, tedy 47,9 % obyvatel kraje. Podíl osob, které uvedly, že od narození stále bydlely v obci obvyklého pobytu, byl nejvyšší v Moravskoslezském kraji, naopak podílově nejméně rodáků bylo ve Středočeském kraji.

Proti minulému sčítání se v Jihočeském kraji podíl rodáků zvýšil. Častějšími rodáky byli muži, celkem 25,2 % mužů z celkového počtu zjištěných údajů uvedlo, že bydlí v obci, kde se narodili. Podíl žen, které také bydlely v obci svého narození, činil 22,7 % a potvrzuje se tak tradice, že ženy opouštějí svoje rodiště častěji. Také více mužů než žen se narodilo v zahraničí. Z osob, které se narodily v zahraničí a jako místo svého narození uvedly Slovensko (36,1 %), bylo naopak více žen. U 3,3 % obyvatel se konkrétní místo bydliště v ČR v době narození nepodařilo zjistit.

Z územního pohledu a zjištěných údajů byli nejčastějšími rodáky obyvatelé SO ORP Dačice, nejméně obyvatel, kteří v době sčítání stále žili v obci svého rodiště, bylo na Kaplicku. Nejvíce osob, které uvedly jako místo svého narození zahraničí, bylo ve správních obvodech ORP Kaplice a Vodňany, naopak nejméně na Dačicku.

Graf 3.7.1 Obyvatelstvo podle místa bydliště v době narození a pohlaví

Větší podíl rodáků byl zjištěn ve větších městech (10 000 až 49 999 obyvatel), naopak v nejmenších obcích byl tento podíl nejmenší. Zahraničí jako místo svého narození častěji uváděli občané krajského města. V obcích s velmi malým počtem obyvatel byl podíl osob, které se narodily v zahraničí, nejmenší.

Tab. 3.7.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a místa bydliště v době narození

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	631 803	49,4	50,6	16,0	62,7	21,3
v tom:						
narození v České republice	604 821	49,3	50,7	16,5	62,1	21,4
v tom:						
v obci obvyklého pobytu	302 741	52,6	47,4	26,6	58,5	14,9
v jiné obci okresu	119 628	45,3	54,7	8,6	66,4	25,0
v jiném okrese kraje	66 060	43,8	56,2	6,2	66,3	27,5
v jiném kraji	95 630	45,9	54,1	5,3	63,4	31,4
v ČR, místo nezjištěno	20 762	56,4	43,6	1,1	69,9	29,1
narození v zahraničí	26 959	52,6	47,4	4,6	75,8	19,6
z toho ve Slovenské republice	9 724	49,1	50,9	.	.	.
nezjištěno	23	47,8	52,2	43,5	52,2	4,3

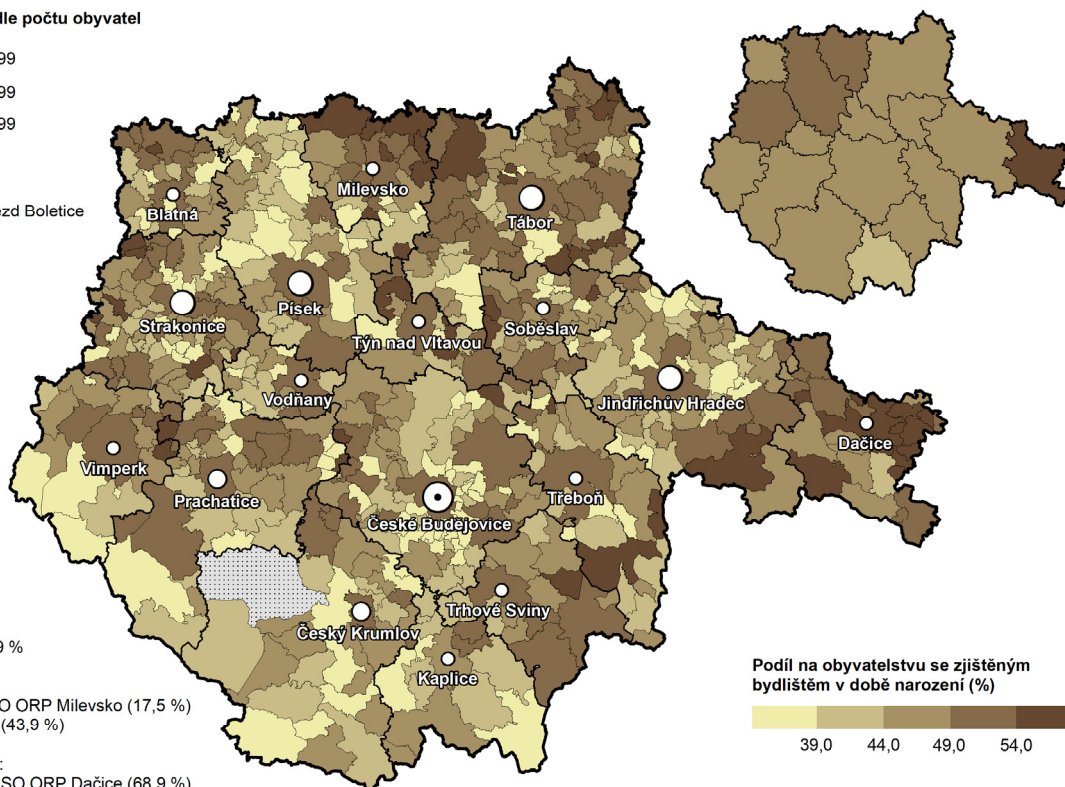

Ktg 3.5 Obyvatelstvo s bydlištěm v době narození v obci obvyklého pobytu v obcích a správních obvodech ORP Jihočeského kraje

Sídlo SO ORP podle počtu obyvatel

- 50 000–99 999
- 20 000–49 999
- 10 000–19 999
- 5 000–9 999

Vojevodský újezd Boletice

Hodnota kraje: 41,9 %

Minimální hodnota:
obec – Zběšičky, SO ORP Milevsko (17,5 %)
SO ORP – Kaplice (43,9 %)

Maximální hodnota:
obec – Dobrohošť, SO ORP Dačice (68,9 %)
SO ORP – Dačice (54,5 %)

Podíl na obyvatelstvu se zjištěným bydlištěm v době narození (%)

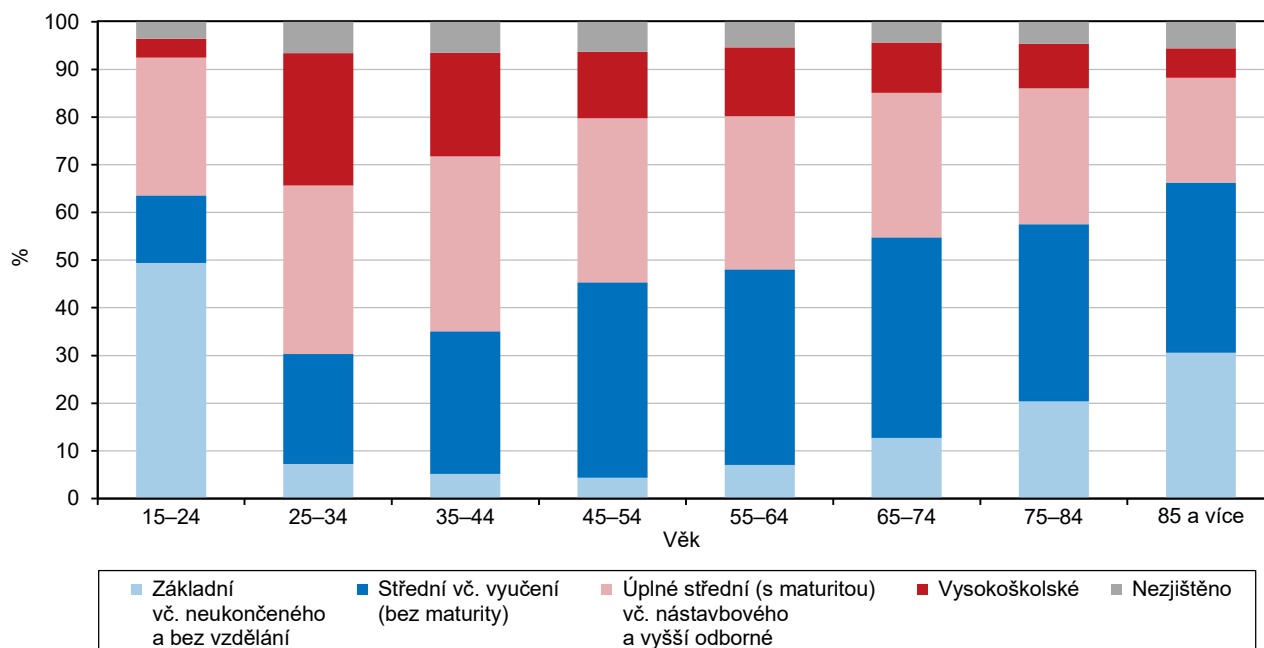
39,0 44,0 49,0 54,0

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

3.8 Vzdělanostní struktura

Míra vzdělanosti obyvatel daného státu nebo konkrétního území je považována za základní pilíř celkové sociodemografické a ekonomické úrovně území. Při sčítacích cenzech se zjišťuje nejvyšší dosažený stupeň vzdělání u osob starších 15 let. V průběhu posledních 50 let se trvale snižoval podíl osob se základním vzděláním, naopak rostly podíly osob s vyšším stupněm vzdělání.

Graf 3.8.1 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání a věku

Při SLDB 2021 bylo zjištěno, že podíl osob ve věku 15 a více let **bez vzdělání** byl nejmenší v hlavním městě Praze, naopak největší v Karlovarském a Ústeckém kraji. V Jihočeském kraji byl sečten mizivý podíl osob bez vzdělání (0,6 %).

Ze zjištěných údajů dále vyplynulo, že podíl osob se **základním vzděláním** (včetně neukončeného) byl největší v Karlovarském kraji a nejmenší opět v Praze. Pro Jihočeský kraj platí, že neúplné základní vzdělání mělo v kraji 1,3 % osob a ukončené základní vzdělání mělo 12,2 % obyvatel. Většinou se jednalo o osoby ve věkové skupině 60 a více let. Vyšší podíl osob se základním vzděláním ve věkové skupině 15–19 let byl dán nedokončeným následným vzděláním sčítané osoby. Stupeň dosaženého vzdělání se nepodařilo zjistit přibližně u 5,5 % obyvatel kraje starších 15 let.

Také střední vzdělání bez maturity bylo podílově nejméně časté v Praze, naopak nejvíce bylo zastoupeno v Kraji Vysočina. Střední vzdělání ukončené maturitní zkouškou bylo nejčastěji zaznamenáno v Praze, nejméně často v Karlovarském kraji.

Jako svoje nejvyšší dosažené vzdělání uvedlo **středoškolský typ vzdělání** 68,3 % osob z celkového počtu obyvatel Jihočeského kraje starších 15 let, u kterých se stupeň vzdělání podařilo zjistit. Střední vzdělání, včetně získání výučního listu, ale bez maturity mělo 35,4 % osob. Nejčastěji to byly osoby ve věkové skupině 40–49 let. U mužů byl tento typ vzdělání zaznamenán jako nejrozšířenější. V průběhu posledních let se však přesouval zájem mladých mužů o středoškolské studium z klasických učilišť ve prospěch středních odborných škol a vzdělání pak bylo ukončeno maturitní zkouškou.

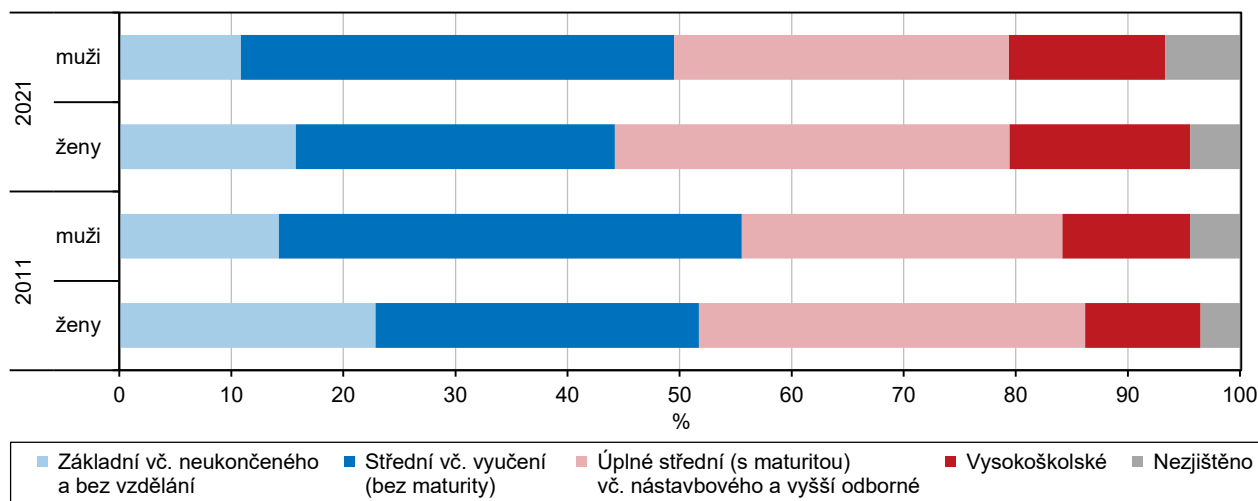
Středoškolské vzdělání s maturitní zkouškou mělo 32,8 % osob a tento typ vzdělání převažoval u žen, nejčastěji ve věku 40 až 49 let. Někteří středoškolská absolventi ještě pokračovali v nástavbovém nebo pomaturitním studiu.

Dalším možným typem vzdělání je studium na vyšší odborné škole, případně na konzervatoři. Tento typ vzdělání mělo ve sčítacích formulářích zaznamenáno 1,7 % osob starších 15 let a převažoval u žen.

Vysokoškolské vzdělání bylo nejčastěji zaznamenáno v hlavním městě Praze, naopak nejmenší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob byl zjištěn v Karlovarském kraji.

Dokončené vysokoškolské vzdělání mělo v Jihočeském kraji v době sčítání 15,9 % osob, nejvíce z nich bylo ve věku 30 až 39 let. Bakalářské studium mělo ukončeno 22,6 % osob a magisterské 73,3 % z celkového počtu osob s vysokoškolským vzděláním. Vysokoškolské vzdělání doktorského typu mělo 4,1 % osob.

Graf 3.8.2 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání a pohlaví

Při bližším pohledu na vzdělanostní úroveň obyvatelstva byl patrný rozdíl mezi vzdělaností mužů a žen. V rámci populace žilo na území kraje v době cenzu podstatně více žen jen se základním vzděláním než mužů s tímto typem vzdělání. Jednalo se zejména o ženy od 60 let, přičemž u starších věkových kategorií byl tento rozdíl markantnější.

Pro svoje budoucí pracovní zaměření si muži převážně vybírali studium bez maturity, tedy učňovský typ škol. Nejčastěji to byli muži ve věku od 40 let do 70 let. Ženy si tento typ vzdělání vybíraly méně často, spíše si častěji zvolily středoškolské studium ukončené maturitní zkouškou. Největší podíl středoškolaček byl ve věku 40–49 let.

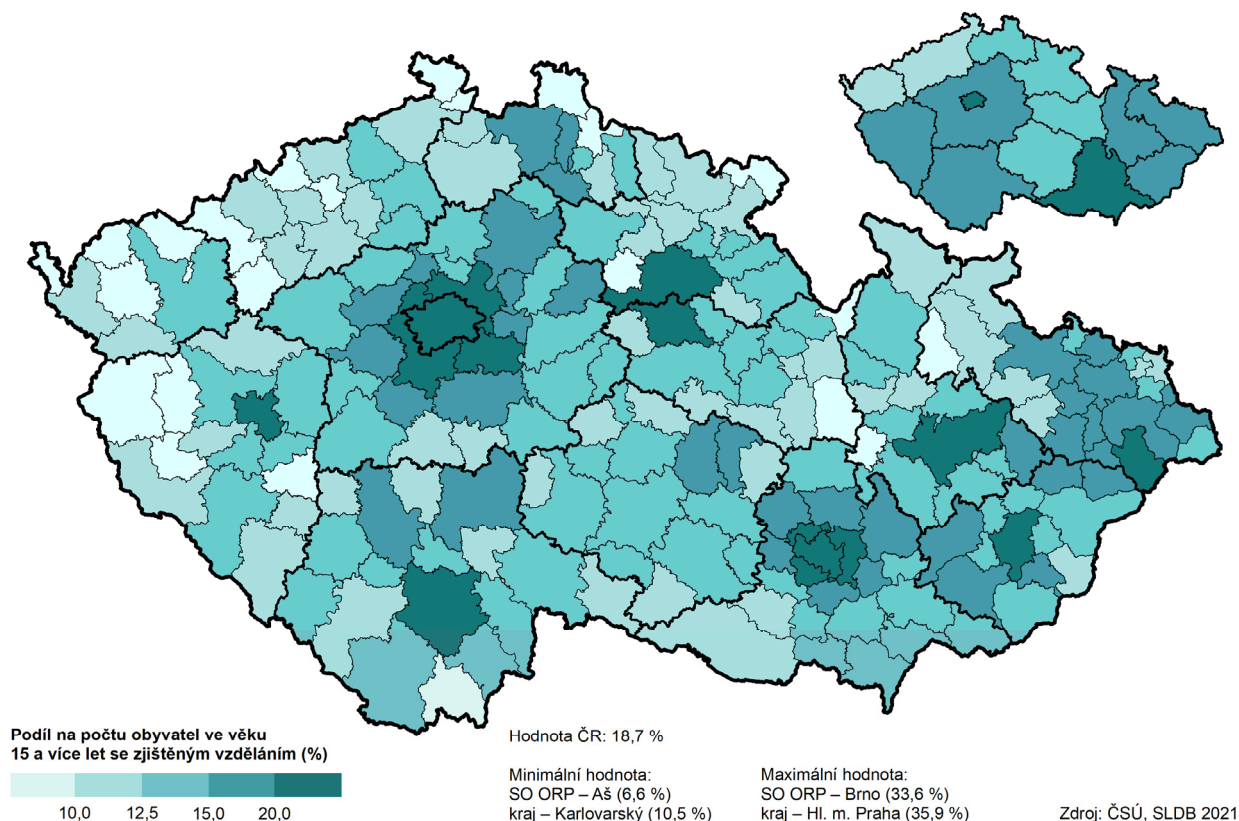
Zastoupení mužů a žen se při studiu na vysoké škole v průběhu posledních let výrazně změnilo. Při SLDB 2011 mírně převažovali muži s dosaženým vysokoškolským vzděláním, při Sčítání 2021 již převažovaly ženy. Bakalářský typ vysokoškolského studia zvolilo a státní zkouškou ukončilo více žen než mužů, také ukončené magisterské vzdělání mělo ve sčítacích formulářích zaznamenáno více žen než mužů. Vzdělání doktorského typu mělo více mužů než žen. Mezi posledními dvěma cenzy výrazně vzrostl podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí (+37,1 %).

Tab. 3.8.1 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle pohlaví, věku a nejvyššího dosaženého vzdělání

	Celkem	z toho ženy (%)	Z celku podle věku (%)						
			15–19	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70 a více
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:	530 545	50,9	5,7	11,7	14,9	19,2	15,7	15,7	17,3
bez vzdělání	3 052	50,5	16,6	10,9	13,7	17,0	12,6	15,5	13,7
základní vč. neukončeného	67 839	60,6	37,0	8,1	6,2	6,3	5,6	12,4	24,4
střední vč. vyučení (bez maturity)	177 523	43,3	1,2	7,8	11,1	21,3	18,6	19,9	20,1
úplné střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	164 649	54,7	1,1	15,6	15,0	20,6	17,1	14,7	15,8
vyšší odborné, konzervatoř	8 322	61,0	0,0	15,9	37,7	29,1	6,7	4,6	5,9
vysokoškolské	79 899	54,5	-	14,1	26,8	20,6	15,1	13,2	10,2
bakalářské	18 048	63,7	-	34,3	35,3	20,5	7,1	2,0	0,8
magisterské	58 572	52,6	-	8,6	24,3	20,2	17,8	16,6	12,6
doktorské	3 279	38,5	-	1,5	25,6	29,2	11,5	14,8	17,4
nezjištěno	29 261	40,9	1,6	13,0	18,1	21,9	17,4	13,4	14,6

V rámci kraje byl patrný rozdíl ve vzdělanosti obyvatel a místa obvyklého pobytu. V menších obcích žilo v době sčítacího cenzu nejvíce obyvatel se základním nebo středoškolským vzděláním bez maturity, což odpovídá i věkovému složení v daných obcích. Na druhé straně ve větších obcích a městech žil větší podíl vzdělanějších osob, které měly lepší dostupnost konkrétních škol a snáze pak hledaly svoje profesní uplatnění na pracovním trhu. Tato skutečnost se asi nejvíce projevila ve městě České Budějovice, kde se proti minulému sčítání výrazně zvýšil počet osob s ukončeným vysokoškolským vzděláním.

Při detailnějším pohledu je patrné, že jsou mezi jednotlivými správními obvody obcí s rozšířenou působností určité rozdíly ve vzdělanosti obyvatel. Nejnižší podíl obyvatel se základním vzděláním (včetně nedokončeného) byl v SO ORP České Budějovice a Tábor, naopak s tímto typem vzdělání žil největší podíl osob na Českokrumlovsku a Kaplicku. Lidé s výučním listem byli nejvíce zaznamenáni ve správních obvodech ORP Dačice a Kaplice, nejméně pak v SO ORP České Budějovice. Maturitním vysvědčením se mohlo prokázat nejvíce osob v SO ORP České Budějovice, Písek a Tábor, naopak nejméně na území správních obvodů Dačice a Trhové Sviny. Vysokoškolské studium nejčastěji dokončili obyvatelé SO ORP České Budějovice. Nejmenší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob žil v době sčítacího cenzu na území správního obvodu ORP Kaplice.

Ktg 3.6 Obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním ve správních obvodech ORP a krajích

Také místo, kde daná osoba žila, se do určité míry odráží i do stupně vzdělanosti. Podíly osob se základním vzděláním nebo bez vzdělání byly ve všech velikostních skupinách obcí téměř stejné, kromě největších pěti měst, kde bylo sečteno poměrově méně osob s tímto vzděláním. Také střední vzdělání bez maturity měli častěji obyvatelé menších obcí. Podíl osob, které měly vzdělání ukončené maturitní zkouškou, byl naopak výraznější ve větších obcích a městech. To samé platí i pro vysokoškolské vzdělání, kde výrazněji vybočovalo město České Budějovice. Ze zjištěných údajů o stupni ukončeného vzdělání měla téměř čtvrtina osob ve věku 15 a více let v krajském městě vysokoškolské vzdělání.

Tab. 3.8.2 Obyvatelstvo podle nejvyššího dosaženého vzdělání a velikostních skupin obcí

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Obyvatelstvo ve věku 15 let a více	v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání (%)					
		bez vzdělání	základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	vyšší odborné, konzervatoř	vysokoškolské
Jihočeský kraj	530 545	0,6	13,5	35,4	32,8	1,7	15,9
v tom obce s počtem obyvatel:							
do 199	22 623	0,8	14,3	42,7	29,3	1,5	11,3
200–499	54 303	0,7	14,5	41,6	29,8	1,4	11,9
500–999	49 608	0,7	14,4	40,5	30,2	1,6	12,5
1 000–1 999	56 447	0,6	14,3	38,3	31,3	1,5	13,9
2 000–4 999	83 263	0,6	14,6	36,7	32,0	1,6	14,6
5 000–9 999	74 791	0,5	13,5	36,3	33,7	1,6	14,4
10 000–19 999	19 287	0,7	14,4	33,4	33,6	1,7	16,3
20 000–49 999	89 062	0,6	12,7	31,4	35,7	1,9	17,8
50 000–99 999	81 161	0,5	11,2	26,9	35,3	1,9	24,2

3.9 Způsob bydlení

Naprostá většina (96,2 %) sečtených obyvatel kraje obvykle bydlela v době sčítání v bytech. V zařízeních (všechny typy ubytovacích zařízení sloužících k ubytování většího počtu osob např. penzióny pro důchodce, dětské domovy, ubytovny, věznice apod.) bydlelo 1,6 % obyvatel kraje. Svůj obvyklý pobyt mimo byty a zařízení, tedy v nouzových obydlích, mobilních objektech, rekreačních chatách, chalupách nebo v obytných domech, ale mimo byty (ubytování v nebytovém prostoru) vyznačilo ve sčítacích formulářích 2,2 % osob.

V rámci ČR bydlel v bytech největší podíl osob v hl. městě Praze, naopak nejmenší podíl byl zjištěn v Karlovarském kraji, kde byl největší podíl osob, které bydlely v zařízeních nebo mimo byty a zařízení. Osob bez domova bylo sečteno nejvíce v Moravskoslezském kraji, nejméně v Plzeňském kraji.

V Jihočeském kraji bylo podílové zastoupení osob bydlících v bytech u obou pohlaví téměř vyrovnané, mírně převažovaly ženy. Také bydlení v zařízeních bylo častější u žen, zejména u starších žen. Mimo byty a zařízení bydleli v kraji spíše muži.

Tab. 3.9.1 Obyvatelstvo podle způsobu bydlení

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Bydlící osoby celkem	631 600	49,4	50,6	16,0	62,7	21,3
v tom:						
v bytech	607 511	49,1	50,9	16,3	62,6	21,1
v zařízeních	10 214	46,3	53,7	6,0	47,6	46,4
mimo byty a zařízení	13 875	63,0	37,0	10,8	76,1	13,0
Osoby bez domova	203	83,7	16,3	1,5	91,1	7,4

Nejnižší podíl osob bydlících v bytech byl zjištěn v okrese Písek, kde byl naopak největší podíl osob bydlících v zařízeních. Obrácená situace byla v okrese Tábor, kde byl podíl osob bydlících v bytech největší na úkor bydlení v zařízeních. Osob bez domova bylo sečteno celkem 203, což bylo podstatně méně než při minulém sčítání. Dvě třetiny osob bez domova se sečetly v krajském městě. Osobami bez domova byli v kraji v převážné většině muži ve věku 40 až 59 let.